Gemeente Borger-Odoorn

35175-2025:130642

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: KCC-Omgeving
Portefeuillehouder: B. Jansen, J. Seton

Registratienummer: 35175-2025:130642

Onderwerp:
Ontwerp U&H-Strategie Omgevingsdienst Drenthe 2026-2029.

Voorgestelde beslispunten:

1. Een zienswijze in te dienen op de voorliggende Ontwerp U&H-Strategie Omgevingsdienst Drenthe.
2. De brief 'Reactie Ontwerp U&H-Strategie Omgevingsdienst Drenthe 2026-2029' vast te stellen, en ter kennisname aan het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe te sturen.

Bevoegdheid raad
De raad heeft, conform de daarvoor opgenomen procedure in de vorig jaar gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling, de bevoegdheid om een zienswijze in te dienen op het voorliggende Ontwerp U&H-Strategie Omgevingsdienst Drenthe 2026-2029. De zienswijze van de raad wordt meegenomen in de uiteindelijke besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe. Uiteindelijk zal de U&H-Strategie, na vaststelling door het Dagelijks en Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe, vastgesteld worden door de colleges van de verschillende Drentse gemeenten.

Inleiding
Op 8 april 2025 ontving het college de Ontwerp U&H-Strategie 2026-2029 van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Drenthe. In de begeleidende brief staat informatie over de inhoud van de U&H-Strategie en het proces van vaststellen. Kortgezegd zien de grootste wijzigingen toe op de toepasbaarheid van de strategie. Hiermee is de strategie minder een 'papieren tijger', maar kan ook daadwerkelijk gewerkt worden hiermee. Verder is het risicogericht werken verder uitgewerkt en worden nieuwe prioriteiten gegeven. Uw gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de strategie. De termijn hiervoor loopt tot 30 juni 2025. Nadat uw raad een zienswijze heeft gegeven, zal het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst de zienswijze voorzien van een reactie, en de Strategie (zo nodig) in aangepaste vorm ter vaststelling aanbieden aan het college.

Beoogd effect
Met het indienen van een zienswijze op de Ontwerp U&H-Strategie, kan uw raad invloed uitoefenen, zodat de koers van de gemeenschappelijke regeling aansluit bij de beleidsuitgangspunten van onze gemeente.

Argumenten
1.1 *De U&H strategie Drenthe 2026-2029 vervangt tijdig de huidige strategie.*

De gemeenten in Drenthe en de provincie Drenthe zijn als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de adequate uitvoering van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken) milieu. In een middels de Omgevingswet verplichte regionale strategie voor Uitvoering en Handhaving (U&H-strategie) stellen zij de ambities voor de VTH-taken vast én benoemen ze binnen welke kaders de uitvoering dient plaats te vinden. Vooruitlopend op het vervallen van de werkingstermijn van de huidige U&H strategie (2022-2026) wordt met het vaststellen van de vernieuwde strategie aan deze wettelijke verplichting voldaan. De huidige strategie is in onze gemeente vastgesteld als integraal onderdeel van onze gemeentelijke U&H-Strategie.

1.2 De U&H strategie Drenthe 2026-2029 is opgesteld door de deelnemers.
In opdracht van de deelnemers is door adviesbureau Arena Consulting gewerkt aan de vernieuwde U&H-strategie. Dit vindt plaats in nauw overleg met de accounthouders en in afstemming met medewerkers van Omgevingsdienst Drenthe. De aansturing van deze procesorganisatie gebeurt vanuit de deelnemers. Aan de hand van een opgeleverde eerste conceptversie vond een bespreekronde plaats, onder meer met een bestuurlijke bijeenkomst en een reactietraject voor portefeuillehouders en accounthouders. De uitkomsten daar van zijn verwerkt in de voorliggende U&H strategie. Uiteindelijk wordt de U&H strategie door de individuele colleges van de gemeenten en de provincie vastgesteld.

1.3 Er is voldaan aan de gewenste verbetering van de operationele hanteerbaarheid.
De huidige U&H-strategie biedt in de praktijk te weinig kaders voor de deelnemers om op te sturen én voor de omgevingsdienst om de VTH-taken uit te voeren. In de U&H-strategie 2026-2029 wordt een meer tactische invulling gerealiseerd. Op die manier kan beter gewerkt worden met de strategie, en biedt het meer duidelijkheid in de wijze van uitvoering van de milieutaken op VTH-gebied.. Het was ook nodig nog meer verbinding te leggen met lokale en regionale ambities op inhoudelijk vlak, alsmede met actuele landelijke ontwikkelingen bij alle omgevingsdiensten. Zo kunnen ook lokale wensen en prioriteiten meegenomen worden in het werk van de Omgevingsdienst.

1.4 Er wordt uitgegaan van de bestaande middelen.
Bij het opstellen van de U&H-strategie is als financieel kader aangehouden dat er, uitsluitend als gevolg van de inhoudelijke keuzes in dit meerjarige strategisch plan, per saldo geen financiële effecten zijn voor de regio als geheel. Dat betekent dat het vaststellen van de strategie geen directe gevolgen heeft voor de begroting. Opgemerkt wordt dat een ‘budgetneutrale U&H-strategie’ niet betekent dat kosten voor individuele deelnemers gelijk blijven. Door de meer risicogerichte aanpak kan een verschuiving optreden van inzet van (deelnemers met) beperkte milieurisico’s naar (deelnemers met) grotere milieurisico’s. Er kan daarnaast sprake zijn van invloed van losstaande effecten als indexatie van salarissen en huisvestingskosten.

1.5 Keuzes worden gemaakt op basis van risicogerichte benadering.
De wet schrijft niet voor hoeveel keer er ergens gecontroleerd moet worden. De U&H-strategie betreft een afweging tussen ambities en middelen. De ‘budgetneutrale benadering’ wordt mede ingegeven door het uitgangspunt van de huidige sobere en meest doelmatige uitvoering ter afdekking van de Drentse (bestuurlijke) risico’s van de milieutaken. Zo trekken we bij deze vernieuwde U&H strategie de lijn door van een uitvoeringsniveau waarbij Drenthe noch het beste jongetje van de klas is (want niet passend bij de Drentse milieuopgave en daardoor onnodig duur), noch de onderste grens opzoekt (want te veel risico’s en risico op interbestuurlijk toezicht vanuit de provincie). Keuzes vinden in de vernieuwde strategie plaats met de aanname dat de extra inzet op bepaalde VTH taken in balans is met de afname van inzet op andere taken.

1.6 De implementatie wordt verzorgd via herijking van de Drentse Maat.
Er hangt niet 1 op 1 een prijskaartje aan dit meerjarig strategisch plan. In het jaarprogramma wordt een concrete vertaling gemaakt naar producten en uren, mede met behulp van kentallen en spelregels uit de Drentse Maat. Hiervoor wordt sinds 2016 gebruik gemaakt van kentallen en spelregels uit de zogenaamde 'Drentse Maat'. De Drentse Maat beschrijft hoe beleidskeuzes en ervaringscijfers doorwerken in jaarprogramma en begroting van de omgevingsdienst. Er vindt, gelijktijdig met de besluitvorming over de U&H strategie, in 2025 een heroriëntatie plaats van de Drentse Maat. Daarmee wordt een doorrekening van de vernieuwde U&H strategie naar het jaarprogramma 2026 en begroting 2027 mogelijk.

1.7 De raden en staten worden verzocht om een zienswijze te geven.
Bij de behandeling van de eerdere strategie werd de wens vanuit raden en staten uitgesproken om bij een actualisatie intensiever betrokken te worden. Als onderdeel van deze gewenste betrokkenheid is, in lijn met de mogelijkheid in de gemeenschappelijke regeling, een zienswijzeprocedure opgenomen bij de besluitvorming over de U&H strategie. Tijdens de zienswijzeprocedure over de U&H strategie wordt door de procesorganisatie op verzoek gelegenheid geboden voor nadere (ambtelijke) informatie aan raden en staten. Daarnaast zal bij de regionale zomermarkten GR kort aandacht worden besteed aan de vernieuwde U&H strategie.

Wij stellen uw raad voor om een zienswijze in te dienen met betrekking tot het automatisch geven van een advies omtrent energiebesparing bij vergunningaanvragen. Dit is een proactieve handelwijze die niet verplicht gesteld is, maar leidt tot een grotere inzet op dit onderwerp, terwijl deze taak niet behoort tot de kerntaken van de Omgevingsdienst.

1.8 De raden en staten worden betrokken in het gehele proces.
Voorafgaand aan de zienswijzeprocedure, is op 10 december 2024 een webinar voor raads- en statenleden georganiseerd. In het webinar lag de nadruk op toelichting op VTH-milieudoelen, risico's en kwaliteit. Van de gelegenheid om daarna als individuele raads- en statenleden aan de voorkant opmerkingen mee te geven is geen gebruik gemaakt.

Er bestaat de gelegenheid om in 2025 verder in gesprek te gaan met raden en staten. Deze gelegenheid kan in het najaar van 2025 nader ingevuld worden naar aanleiding van uitkomsten uit de zienswijzeprocedure met betrekking tot de U&H strategie, de ontwikkeling van de vernieuwde Drentse Maat en bij het opstellen van het jaarprogramma 2026.

Kanttekeningen
-

Financiën
Doordat de U&H-strategie is opgesteld vanuit 'budgetneutraliteit', wordt verwacht dat als gevolg van de in 2025 vast te stellen vernieuwde U&H-strategie geen wijziging van begroting 2026 nodig is.

Er vindt, gelijktijdig met de besluitvorming over de U&H strategie, in 2025 een heroriëntatie plaats van de Drentse Maat. Daarmee wordt een doorrekening van de vernieuwde U&H strategie naar het jaarprogramma 2026 en begroting 2027 mogelijk.

Participatie
-

Communicatie
Zie Uitvoering.

Uitvoering
De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Drenthe wordt op de hoogte gebracht van de zienswijze van de raad. Waarbij op voorstel van de procesorganisatie de zienswijzen worden betrokken en de U&H strategie, al dan niet in aangepaste vorm, ter vaststelling wordt aangeboden aan de bevoegde gezagen.

Bijlagen
1. Brief van Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Drenthe dd 8 april 2025
2. Ontwerp *U&H strategie Drenthe 2026-2029*, versie 13 februari 2025
3. Conceptzienswijze gemeenteraad
4. Concept raadsbesluit

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris de burgemeester

E.W. Bennema mr. J. Seton